

SARIO

Slovenská agentúra
pre rozvoj investícií a obchodu

VÝROČNÁ SPRÁVA
2013

PRÍHOVOR

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu má za sebou úspešný rok 2013. Agentúra má rozpracovaných 50 potenciálnych investičných projektov, v celkovom objeme približne 1,4 mld. eur a s potenciálom vytvoriť 11 000 nových priamych pracovných miest.

Róbert Šimončič
generálny riaditeľ

V roku 2013 sa podarilo agentúre SARIO asistovať pri 18 úspešných investičných projektoch, realizácia ktorých bude viesť k vytvoreniu minimálne 3 678 priamych nových pracovných miest. Plánovaná celková výška investícií predstavuje 442,1 mil. eur. V 8 prípadoch ide o nové prevádzky a v 10 prípadoch o expanziu existujúcich závodov.

Investície sa budú realizovať v Banskobystrickom, Žilinskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Košickom, Prešovskom a Bratislavskom kraji. Sme veľmi radi, že sa nám darí umiestňovať projekty do regiónov s vysokou mierou nezamestnanosti. Obyvatelia týchto regiónov tak vďaka novým investíciám dostanú možnosť nájsť si zamestnanie, ktoré im zabezpečí sociálne istoty.

Nové pracovné miesta budú vznikať v nasledovných sektoroch — výroba pneumatík, komponentov pre automobilový priemysel, vybudovanie centier zdieľaných služieb, spracovania kovov, výroba elektronických výrobkov, strojov, sanitárnych výrobkov a plastových produktov. V prípade 8 investícií vláda schválila investičnú pomoc, a to prevažne vo forme úľavy na dani z príjmov.

V predchádzajúcom roku 2012 mala agentúra SARIO potvrdených 16 investícií v objeme 473,9 mil. Eur s potenciálom vytvoriť 3 055 nových pracovných miest.

Z pohľadu počtu ukončených projektov a počtu predpokladaných nových pracovných miest preto ide o lepšie výsledky ako v roku 2012.

SARIO rovnako pomáha slovenským firmám presadiť sa na zahraničných trhoch. Agentúra počas roka 2013 registrovala 424 dopytov firiem, spoluorganizovala vyše 40 podnikateľských misií a seminárov a pomohla 130 slovenským firmám preniknúť do zahraničia. Mnohé z týchto firiem sa budú vďaka našej pomoci intenzívne spolupodieľať na veľkých projektoch v budúcnosti.

CIELE NA ROK 2014

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu vznikla v roku 2001. Je štátnou agentúrou zameranou na podporu prílevu priamych investícií a obchodu a spadá do pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky.

Cieľom SARIO je byť modernou agentúrou, ktorú budú zahraniční investori aj domáci partneri vnímať ako nositeľa hospodárskeho rastu a inovácií. SARIO chce v maximálne možnej miere napomáhať rozvoju slovenskej ekonomiky získaním nových investícií a podporou obchodu, čo sa prejaví množstvom nových pracovných miest a zvyšovaním životnej úrovne na Slovensku.

Prílev nových priamych investícií je vitálnym nástrojom hospodárskej politiky SR. Priame investície majú pozitívny efekt na rozvoj ekonomiky, zvyšujú konkurencieschopnosť, vytvárajú nové pracovné miesta a zároveň prinášajú nové technológie. Pokiaľ ide o predpoklad vývoja v budúcnosti v oblasti prílevu priamych investícií, skúsenosti z iných krajín potvrdzujú, že expanzie etablovaných firiem tvoria až jednu tretinu z celkového počtu investičných projektov.

Trend vývoja naznačuje, že tento podiel bude v budúcnosti narastať. Na podporu tohto trendu sa zamerala i agentúra SARIO, ktorá sa snaží byť partnerom týchto firiem a asistovať im pri riešení komplexných problémov, požiadaviek a najmä podporovať svojou činnosťou ich ambície expandovať. V roku 2011 tvorili expanzie až 54% z celkového počtu úspešne ukončených projektov agentúry SARIO a v nasledujúcich rokoch toto percento ešte narástlo.

V globálnej spoločnosti charakterizovanej historicky najvyššou vzájomnou prepojenosťou ekonomík je medzinárodné podnikanie a obchod nevyhnutnou oblasťou aktivít pre všetky subjekty, ktorých cieľom je udržanie konkurencieschopnosti na trhu. Nakoľko v kríze mnohé trhy Európskej únie stagnujú, za účelom diverzifikácie slovenského exportu sa agentúra plánuje sústrediť na trhy mimo EÚ, na krajiny s rastovým potenciálom, ako napríklad krajiny Spoločenstva nezávislých štátov, najmä Rusko, juhovýchodnú Áziu, Perzský záliv a Balkán.

Aj v roku 2014 bude agentúra pokračovať v proaktívnom vyhľadávaní investorov a obchodných príležitostí na zahraničných trhoch, v implementovaní stratégie a v posilňovaní povedomia o investičnom a obchodnom potenciáli Slovenska.

ODBOR INVESTIČNÝCH PROJEKTOV

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu poskytuje domácim i zahraničným investorom široké portfólio služieb na mieru už viac ako 11 rokov. Odbor investičných projektov pozostáva z oddelenia generovania investičných a obchodných projektov, oddelenia riadenia projektov a oddelenia etablovaných spoločností.

Odbor investičných projektov i v roku 2013 poskytoval komplexné služby pre investorov, zabezpečoval komunikáciu medzi investorom a miestnou alebo štátnou správou, mapoval a odporúčal vhodné lokality a nehnuteľnosti na území SR na realizáciu investičných projektov, poskytoval konzultácie súvisiace s možnosťou získania štátnej pomoci, spracúval odborné posudky k investičným zámerom, koordinoval publikačnú činnosť, zabezpečoval šírenie a aktualizáciu relevantných materiálov a informácií o investičnom prostredí SR a organizoval stretnutia, semináre a prezentačné aktivity pre potenciálnych investorov.

SLUŽBY ODBORU INVESTIČNÝCH PROJEKTOV

- poradenstvo pri príprave a realizácii expanzií
- identifikáciu vhodných dodávateľov a poskytovateľov služieb
- systematické riešenia problémov investorov na úrovni samospráv i štátnej správy
- pomoc pri relokácii, vybavovaní pracovných povolení a povolení k pobytu
- asistenciu pri tendroch s cieľom optimalizovať náklady investora
- prezentácia výhod Slovenska ako investičnej destinácie vrátane štatistických ukazovateľov
- asistenciu pri implementovaní investičných projektov
- pomoc pri zakladaní spoločnosti na Slovensku
- sektorové a regionálne analýzy
- konzultačnú činnosť v oblasti investičnej pomoci
- databázu nehnuteľností a pomoc pri výbere lokality

1.1 ODDELENIE GENEROVANIA INVESTIČNÝCH A OBCHODNÝCH PROJEKTOV

V roku 2013 Oddelenie generovania investičných a obchodných projektov zaregistrovalo 33 nových investičných projektov. Oddelenie spracovalo 519 investičných dopytov, uskutočnilo 88 investičných prezentácií a zorganizovalo 386 odborných stretnutí.

K 31. 12. 2013 malo Oddelenie generovania investičných a obchodných projektov rozpracovaných 63 investičných príležitostí vo výrobe a výskume a vývoji z rôznych sektorov, a to najmä – automotive, centrá zdieľaných služieb a informačné a komunikačné technológie prevažne z krajín ako Nemecko, Rakúsko, Spojené kráľovstvo, Švajčiarsko, Taliansko, USA, Japonsko, Čína a Kórea.

Oddelenie počas roka 2013 pripravovalo podklady a prezentácie pre vedenie agentúry na oficiálne stretnutia, prezentácie a fóra, oficiálne stretnutia pre štátne a verejné inštitúcie SR. Oddelenie zároveň aktívne spolupracovalo s diplomatickým zborom a honorárnymi konzulmi MZVaEZ SR ako aj zahraničnými veľvyslanectvami a obchodnými komorami na Slovensku a počas celého roka spolupracovalo na aktualizácii publikácií a materiálov agentúry SARIO.

ZAHRANIČNÉ PRACOVNÉ CESTY

S cieľom propagovať Slovensko a jeho podnikateľské prostredie v zahraničí, a zároveň nadväzovať kontakty so zahraničnou podnikateľskou komunitou priamo na mieste, agentúra SARIO uskutočnila 21 investične zameraných zahraničných pracovných ciest.

6 pracovných ciest bolo výstupom aktivity agentúry SARIO – Čína, Belgicko, Kórea, Japonsko, Francúzsko a Rusko a 15 účasť na organizovaných seminároch, konferenciách, fórach a komisiách.

Agentúra SARIO sa aktívne podieľala na príprave seminárov pre zahraničné delegácie a zabezpečovala program pre podnikateľské misie zo zahraničia, na ktorých spolu s prezentovaním slovenského podnikateľského prostredia a potenciálu boli prezentované i služby agentúry SARIO.

**INVESTIČNÝCH
PRÍLEŽITOSTÍ**

**ZAHRANIČNÝCH
PRACOVNÝCH CIEST**

TABUĽKA 01. ZAHRANIČNÉ PRACOVNÉ CESTY V ROKU 2013

2013	KRAJINA	FORMÁT
1Q	Čína	séria investičných seminárov
1Q	Švajčiarsko	investičný seminár
2Q	Cyprus	konferencia 'Bezpečne v čase krízy'
2Q	Monako	investičný seminár sprevádzanie ministra hospodárstva SR
2Q	Vietnam	medzivládna komisia za účasti štátneho tajomníka MH SR, obchodné fórum a Vietnam EXPO 2013
2Q	Francúzsko	medzinárodné fórum, investičný seminár
2Q	Španielsko	podnikateľské fórum — sprevádzanie predsedu vlády SR
2Q	Holandsko	investičný seminár v rámci 'Nation Branding & Investment EXPO 2013'
2Q	Belgicko	investičný seminár 'Invest in Slovakia'
2Q	Dánsko	investično–prezentačné podujatie
2Q	Južná Kórea	investičný veľtrh Korea Overseas Investment Fair 2013
2Q	Čína	vzdelávací seminár
2Q	Turecko	Slovensko–turecké biznis fórum
3Q	Turecko	sprevádzanie prezidenta SR, Slovensko–turecké podnikateľské fórum
4Q	Japonsko	investičná roadshow
4Q	Rakúsko	inovačný seminár Kick-off Smart Innovation, AT–SK spolupráca
4Q	Veľká Británia	konferencia o Centrách zdieľaných služieb, Cushman a Wakefield
4Q	Česká republika	investičný seminár 'Invest in CEE' pre spoločnosť GE Capital
4Q	Francúzsko	investičný seminár v rámci stretnutia zástupcov pre región SVE z obchodných komôr vo Francúzsku
4Q	Írsko	stretnutie so spoločnosťou PM Group, diskusia a porovnanie procesov spoločností Enterprise Ireland a IDA Ireland
4Q	Rusko	B2B stretnutia s predstaviteľmi bankového sektora v Rusku

1.2 ODDELENIE RIADENIA PROJEKTOV

V roku 2013 agentúra SARIO asistovala pri 18 úspešných investičných projektoch, realizácia ktorých by mala viesť k vytvoreniu minimálne 3 678 priamych nových pracovných miest a plánovaná celková výška investícií predstavuje 442,1 mil. eur. V 8 prípadoch ide o nové prevádzky a v 10 prípadoch sa jedná o expanziu existujúcich závodov.

Investície sa budú realizovať v Banskobystrickom, Žilinskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Košickom, Prešovskom a Bratislavskom kraji a to v týchto sektoroch — výroba pneumatík, komponentov pre automobilový priemysel, vybudovanie centier zdieľaných služieb, spracovania kovov, výroba elektronických výrobkov, strojov, sanitárnych výrobkov a plastových produktov.

V prípade 8 investícií vláda schválila investičnú pomoc, a to prevažne vo forme úľavy na dani z príjmov.

Pre porovnanie — v roku 2012 mala agentúra SARIO za rovnaké obdobie potvrdených 16 investícií v objeme 473,9 mil. eur s potenciálom vytvoriť 3 055 nových pracovných miest. Z pohľadu počtu ukončených projektov a počtu predpokladaných nových pracovných miest ide o lepšie výsledky ako v roku 2012.

K 31. 12. 2013 malo SARIO rozpracovaných 50 potenciálnych investičných projektov, v celkovom objeme približne 1,4 mld. eur a s potenciálom vytvoriť 11 000 nových priamych pracovných miest.

TABUĽKA 02. ÚSPEŠNOSŤ INVESTIČNÝCH PROJEKTOV

	2012	2013
Počet úspešných projektov	16	18
Plánované nové priame miesta	3 055	3700
Plánované investície	474 mil. eur	442 mil. eur

**ÚSPEŠNÝCH
PROJEKTOV**

**NOVÝCH
PRACOVNÝCH MIEST**

TABUĽKA 03. ÚSPEŠNÉ INVESTIČNÉ PROJEKTY ZA ROK 2013

SPOLOČNOSŤ	KRAJINA PÔVODU	POPIS ČINNOSTI	LOKALITA V SR
Datamars	Švajčiarsko	výroba značkových čipov laserom	Nitra
Gebaur & Griller	Rakúsko	výroba káblov, vodičov a káblových zväzkov pre automobilový a výtahový priemysel	Veľké Leváre
Utsonomiya Seiki	Japonsko	výroba komponentov pre automobilový priemysel	Dubnica nad Váhom
Franke Slovakia	Švajčiarsko	výroba granitových umývadiel	Žilina
Continental Matador	Nemecko	rozšírenie závodu na výrobu pneumatík pre osobné automobily	Púchov
Carcoustics	Nemecko	výroba protihlukových komponentov pre automobilový priemysel	Nováky
Railway Casted Components	Slovensko	výroba kovových komponentov pre železničné vagóny	Prakovce
AT&T	USA	rozšírenie SSC	Košice
Mobis	Kórejská republika	výroba brzdových komponentov	Gbeľany
Akebono	Japonsko	výroba brzdových strmeňov	Trenčín
Johnson Controls	USA	nový závod na výrobu kovových častí opierok hlavy	Lučenec
Michatek	Rakúsko	výroba ohrevných zásuviek	Michalovce
Gevorkyan	Slovensko	roušenie existujúceho podniku práškovej metalurgie	Banská Bystrica
T-Systems	Nemecko	rozšírenie služieb existujúceho IT centra	Košice
IBM	USA	rozšírenie delivery centra IT služieb	Košice
Pall Corporation	USA	vybudovanie nového závodu na výrobu filtrov pre aplikácie v priemysle, potravinárstve, zdravotníctve	Vráble
DS Smith	Veľká Británia	rozšírenie zvodu na výrobu plastových dispenzerov na vodu	Nitra
Linak	Dánsko	výroba elektrických lineárnych pohonov pre rôzne aplikácie	Župčany pri Prešove

1.3 ODDELENIE ETABLOVANÝCH SPOLOČNOSTÍ

Oddelenie etablovaných spoločností v roku 2013 zrealizovalo stretnutia s vyše 160 vrcholovými predstaviteľmi slovenských i zahraničných firiem etablovaných na území Slovenskej republiky, v rámci ktorých zachytilo 43 nových expanzných signálov.

Tieto spoločnosti plánujú v blízkej budúcnosti vytvoriť vyše 2 700 nových pracovných miest a preinvestovať 200 mil. eur a budú sa venovať prevažne výrobe naviazanej na automobilový priemysel (strojárka, elektrotechnická, plastikárska produkcia). Napriek týmto pozitívnym signálom sú mnohé z týchto projektov v rozhodovacej fáze o ich finálnom umiestnení.

Manažéri oddelenia zrealizovali sériu pracovných stretnutí na inštitúciách, ktoré priamo súviseli s dopytmi navštívených firiem — cudzinecká polícia, Ústredie práce a úrady práce v regiónoch, bilaterálne obchodné komory a priemyselné združenia, miestne úrady, VÚC, ministerstvá, stredné odborné školy a vysoké školy s technickým zameraním, pracovné stretnutia s členmi ISA s cieľom promptnejšie doriešiť požiadavky klientov.

Oddelenie etablovaných investorov pripravilo materiál sumarizujúci overené, efektívne formy spolupráce medzi firmami a školami. Prostredníctvom tohto materiálu sa agentúra usiluje informovať a motivovať zamestnávateľov, ktorí rezignovali na súčasný stav a sú skeptickí angažovať sa v procese odborného vzdelávania, pokiaľ nezaznamenajú systémové zmeny. Agentúra SARIO si uvedomuje, že je potrebné zamerať sa na skvalitnenie a výchovu ľudského potenciálu na základe požiadaviek praxe a snaží sa k tomu svojimi aktivitami prispievať.

POSKYTNUTÉ SLUŽBY

- vyhľadávanie dostupných nehnuteľností — prostredníctvom pracovníkov regionálnych kancelárií SARIO
- konzultácie v oblastiach:
 - a. poskytovania investičnej pomoci s cieľom kategorizovať projekty, ktoré sa kvalifikujú alebo nekvalifikujú na investičnú pomoc
 - b. získavania dotácií z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci aktívnych opatrení trhu práce
 - c. čerpania finančnej podpory na vzdelávanie pracovníkov v priemysle a zamestnávanie mladých
 - d. uchádzania sa o prostriedky z fondov Európskej únie
- poskytovanie odborných analýz
- pomoc pri vybavovaní povolení na pobyt cudzincov na účel podnikania a zamestnania
- identifikovanie projektov do Databázy investičných príležitostí SARIO, ktoré pre ďalšiu realizáciu svojich inovatívnych projektov hľadajú investora, partnera do JV alebo pre R&D spoluprácu
- za pomoci Odborov regionálnych kancelárií a zahraničného obchodu SARIO sa venovali realizácii sourcingu – vyhľadávaniu subdodávateľov z radov etablovaných slovenských spoločností
- v spolupráci s Investment Support Association (ISA) sa spolupodieľali na príprave a realizácii pracovných workshopov a odborných seminárov pre podnikateľov

ODBOR ZAHRANIČNÉHO OBCHODU

2.1 ODDELENIE STRATÉGIE ZAHRANIČNÉHO OBCHODU

Prioritným smerovaním zahraničnoobchodnej politiky Slovenskej republiky je proexportná orientácia hospodárskej politiky pozitívne vplyvajúca na konkurencieschopnosť slovenských podnikateľských subjektov na zahraničných trhoch.

Účelom plánov pre rok 2013 bolo charakterizovať aktualne možné formy podpory zahraničného obchodu a exportu na úrovni agentúry SARIO so zameraním na potenciál rýchlorastúcich svetových ekonomík a vyhľadávanie nových možností.

Agentúra SARIO plnila svoju úlohu zákaznícky orientovať svoju činnosť a aplikovať služby šité na mieru, ktoré prispeli k rastu exportných aktivít práve na základe kľúčových potrieb, zohľadňujúc životnú fázu exportéra a prípravu na export.

POSKYTNUTÉ SLUŽBY

- mapovanie investičných príležitostí
- hľadanie strategických partnerov
- výber trhu
- vstup na trh
- rozvoj a rast na trhu
- mapovanie kooperačných a investičných príležitostí
- vyhľadávanie kontaktov
- realizovanie priamej asistenčnej služby v teritóriu

2.2 ODDELENIE PROEXPORTNÝCH SLUŽIEB

Oddelenie proexportných služieb sa v roku 2013 zameralo na realizáciu domácich a zahraničných podujatí s charakterom bilaterálnych stretnutí, kooperačných rokovaní o hospodárskej spolupráci medzi konkrétnymi subjektmi, podnikateľských misií, medzivládnych a zmiešaných komisií pre hospodársku spoluprácu, ekonomických fór, seminárov a vzdelávacích projektov.

Odbor zahraničného obchodu (OZO) vytvára v domácich podmienkach aj priestor pre vzdelávací proces slovenských subjektov, orientovaný na podporu ich konkurencieschopnosti v zahraničnom prostredí. Na základe indikácie záujmu slovenského podnikateľského prostredia o vybrané teritória, OZO pripravoval informácie ekonomického charakteru, ktoré napomáhali firmám v rozhodovacom procese pri prieniku na vybrané teritória a tiež poskytoval metodicko–koordinačný servis a kontakty, ktoré sú na uvedených podujatiach prezentované.

B2B PODUJATIA

V priebehu januára až decembra 2013 zorganizoval OZO viac ako 50 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 1 237 slovenských a 1 254 zahraničných podnikateľských subjektov. Na podujatiach bolo uskutočnených spolu 2 673 vzájomných bilaterálnych rokovaní (B2B).

MEDZIVLÁDNE KOMISIE, PODNIKATEĽSKÉ MISIE

V rámci svojich aktivít participoval OZO na príprave 9 medzivládnych a zmiešaných komisií s Ruskou federáciou, Vietnamom, Srbskom, Čínou, Mongolskom, Ukrajinou, Bieloruskom, Indiou a Indonéziou. Vo vybraných teritóriách sa OZO popri organizácii medzivládnych komisií (MVK) podarilo zorganizovať aj niekoľko úspešných podnikateľských misií, z ktorých vyplynuli významné strategické projekty. Jedným z prvých výsledkov MVK v Ruskej federácii je získanie certifikátov pre slovenskú spoločnosť DMK Nová Dubnica, ktorá do krajiny vyexpedovala prvé vlakové podvozky.

Počas MVK v Kazachstane sme zabezpečili rokovania pre 28 slovenských spoločností z oblasti stavebníctva a energetiky, ktoré sa tak oboznámili s novým podnikateľským prostredím a na základe toho naďalej rozvíjajú svoje aktivity.

V rámci podujatí bolo za rok 2013 podpísaných 8 memoránd o porozumení a spolupráci medzi štátnymi obchodnými a investičnými subjektmi z daných krajín: Bielorusko (2 memorandá), Turecko, Vietnam, Kazachstan, Ukrajina, Španielsko (Región Galícia) a RF (Región Perm) a agentúrou SARIO. Účelom podpísania memoránd o porozumení je rozvoj medzinárodného obchodu, oživenie vzťahov a navýšenie exportu Slovenska do daných teritórií.

V Ázii OZO pomohol slovenským firmám k príprave 8 projektov, ktoré vyplynuli z B2B rokovaní počas MVK ako aj podnikateľských misií v zahraničí. Vo Vietname išlo prevažne o dodávky v oblasti obranného, stavebného, ťažobného priemyslu, v teritóriu Číny a Mongolska o oblasti chemického, strojárskeho a ťažobného priemyslu a na území Indonézie najmä o sektory energetiky a obranného priemyslu.

Za podpory konzultačného a poradenského servisu agentúry SARIO bolo spracovaných 5 energetických a stavebných projektov na území Balkánu, a to prevažne v Srbsku, Bosne a Hercegovine. V oblasti výroby alternatívnych zdrojov energie a stavebníctva boli zaznamenané dva projekty na Ukrajine.

SPOLUPRÁCA S MZV a EZ SR A ZASTUPITEĽSKÝMI ÚRADMI

V spolupráci s MH SR, MZVaEZ SR a obchodnými oddeleniami zastupiteľských úradov SR zorganizoval OZO na Slovensku 12 podnikateľských misíí, ktoré napomohli k získaniu príležitostí pre nové hospodárske kooperácie a posilnili obchodnú spoluprácu medzi vybranými krajinami. Najväčšiu účasť slovenských podnikateľských subjektov sme zaznamenali počas turecko–slovenského obchodného fóra, mexického bilaterálneho obchodného samitu, či misie podnikateľov z Nigérie, Kene, SAE, Ukrajiny, Maďarska a Bulharska.

Okrem spomenutých MVK a podnikateľských misíí napomáhal OZO pri organizácii 11 konferencií, seminárov exportných fór a okrúhlych stolov, ktoré boli určené predovšetkým výrobným podnikom, pričom najmä malé a stredné firmy mohli využiť príležitosti na výmenu skúseností s väčšími odvetvovými hráčmi.

OZO výrazne posilnil informačné a vzdelávacie aktivity pre slovenské firmy v oblasti podpory exportu organizovaním 10 proexportne rôzne tematicky a teritoriálne zameraných seminárov v rámci Proexportnej akadémie SARIO. Najväčší záujem prejavili slovenské podnikateľské subjekty o témy týkajúce sa podnikania na Ukrajine, Strednej Ázii, využitia proexportných nástrojov Eximbanky SR, ako aj témy expandovania do zahraničia pomocou on–line marketingu (nástroje Google).

ORGANIZÁCIA 7. SLOVENSKEJ KOOPERAČNEJ BURZY

Najväčším podujatím agentúry zameraným na podporu exportu na Slovensku bola Slovenská kooperačná burza (SKB), ktorej siedmy ročník sa konal v novembri 2013. Cieľom podujatia bola prezentácia subkontrakčných ponúk partnerstva, tendrov, voľných výrobných kapacít, požiadaviek na vytvorenie joint–ventures a získanie kooperačných partnerov pre slovenské spoločnosti.

Podujatie sa uskutočnilo v priestoroch Hotela Bratislava dňa 20. 11. 2013 za historicky rekordnej účasti 261 spoločností zo Slovenska a 12 krajín: Ruská federácia, Rakúsko, Ukrajina, Česká republika, Nemecko, Srbsko, Taliansko, Rumunsko, Španielsko, Anglicko, Dánsko, Spojené štáty americké (122 slovenských a 139 zahraničných spoločností). Počas tohto ročníka podujatia bol po prvýkrát v histórii podujatia zaznamenaný vyšší počet zahraničných spoločností ako domácich. Partnerskou krajinou pre tento ročník bola Ruská federácia, partnerským regiónom bol Perm.

Početná delegácia sa zúčastnila tiež z regiónu Astrachán. Pridanou hodnotou 7. ročníka Slovenskej kooperačnej burzy bolo podpísanie dvoch memoránd o porozumení, medzi agentúrou SARIO a Agentúrou pre podporu investícií a medzinárodných ekonomických vzťahov Permskej republiky RF, ako aj medzi spoločnosťou Rusatom Overseas a Slovenskou technickou univerzitou, ktoré boli ďalším krokom v rozvoji spolupráce medzi slovenskými a ruskými odborníkmi z oblasti jadrovej energetiky. Sprievodným podujatím 7. ročníka Slovenskej kooperačnej burzy bol lokalizačný seminár pre slovenské spoločnosti organizovaný spoločnosťou Rusatom Overseas v spolupráci s agentúrou SARIO.

Organizácia 7. SKB priniesla prvé výsledky v podobe začiatku spolupráce šiestich slovenských firiem s regiónom Dagestan v RF v oblasti dodávok slovenských energetických zariadení, hydroturbín, obrábacích strojov, tepelných čerpadiel a kotlov. Slovenskí výrobcovia daných zariadení prejavili záujem o export svojej produkcie na trhy Južného Ruska, Dagestanu a Arménska, kde na základe pozvania zrealizovali úspešnú prezentáciu slovenských výrobkov. Potvrdený je aj záujem o spoluprácu so slovenskými spoločnosťami na dodávku sústruhov a CNC obrábacích strojov, hydroturbín, energetických zariadení pre slaboprúd a silnoprúd, moderných kotlov pre tepelné elektrárne a kotolní na čierne uhlie.

RIEŠENIE DOPYTOV

V oblasti riešenia priamych dopytov slovenských spoločností pri ich snahách o prienik na zahraničné trhy možno počas roka 2013 hovoriť o výraznom náraste aktivít Odboru zahraničného obchodu. Za toto obdobie bolo zo strany agentúry riešených 289 dopytov slovenských podnikateľských subjektov, ktoré smerovali primárne na trhy Európskej únie.

Odbor riešil 118 dopytov od firiem zo zahraničia, ktoré hľadali slovenského kooperačného partnera. Za účelom podpory exportných a kooperačných zámerov agentúra SARIO intenzívne komunikuje aj s obchodno-ekonomickými oddeleniami zastupiteľských úradov v zahraničí a Podnikateľským centrom MZVaEZ SR, so zámerom ponúknuť slovenským exportérom čo najkvalitnejšie informácie priamo z cieľového teritória.

Odbor zahraničného obchodu v roku 2013 využíval i nástroj na zabezpečenie operatívnej komunikácie a výmeny informácií o ponukách a dopytoch prakticky vo všetkých odvetviach priemyslu – Portál Exportných a kooperačných možností, kde k hodnotenému obdobiu bolo zaregistrovaných spolu 2 741 domácich a zahraničných spoločností a zverejnených spolu 2 492 ponúk a dopytov.

TABUĽKA 04. PREHĽAD VYBRANÝCH PODUJATÍ OZO ZA ROK 2013

MIESTO KONANIA	NÁZOV PODUJTIA	POČET B2B	POČ. ÚČASTNÍKOV ZO SLOVENSKA	POČ. ÚČASTNÍKOV ZO ZAHRANIČIA
Bratislava	Konferencie, semináre, fóra, podnikateľské misie, medzivládne komisie	2 340	994	882
Indonézia	Medzivládna komisia	0	6	15
Česká republika	Podnikateľská misia z Udmurtska	0	0	30
Srbsko	1. plenárne zasadnutie zmiešanej komisie	40	17	28
Kazachstan	Medzivládna komisia a business fórum	120	28	88
Rusko	Veľtrh Elektro Moskva	0	7	0
Arménsko	Podnikateľská misia v Arménsku	28	7	35
Gruzínsko	Podnikateľská misia v Gruzínsku	35	7	40
Vietnam	Medzivládna komisia a podnikateľská misia	120	28	88
Nemecko	Business Round Table Erfurt	3	0	20
Nitra	Medzinárodný strojársky kooperačný deň 2013	65	26	4
Rusko	16. zasadnutie Medzivládna komisie v Moskve	0	80	60
SPOLU		2 673	1 199	1 229

ODBOR REGIONÁLNYCH KANCELÁRIÍ

Odbor regionálnych kancelárií pracoval v regiónoch na podpore exportných aktivít domácich podnikateľských subjektov, identifikovaní a aktívnom vyhľadávaní lokalít pre investorov, komunikácii s miestnymi spoločnosťami a inštitúciami a zachytávaní informácií o plánovaných nových investíciách s cieľom vygenerovania nových investičných projektov a expanzií etablovaných spoločností v regiónoch.

Zástupcovia odboru spracovávali ponuky nehnuteľností z databázy na základe požiadaviek potenciálnych investorov, sprevádzali ich pri obhliadkach nehnuteľností, stretnutiach s majiteľmi nehnuteľností alebo ich zástupcami. Údaje v databáze nehnuteľností boli priebežne dopĺňané a aktualizované.

Regionálni zástupcovia spracovávali potrebné údaje vo svojom regióne a aktívne oslovovali vlastníkov nehnuteľností. Za rok 2013 bolo celkovo zaregistrovaných 216 nových nehnuteľností a pri ostatných už zaregistrovaných nehnuteľnostiach boli aktualizované údaje, pričom niektoré z nich boli z dôvodu predaja alebo neaktuálnosti vyradené z databázy, iné z dôvodu ich vyprázdenia vrátené späť.

Celkový počet predstavuje 1 210 zaregistrovaných rôznych priemyselných nehnuteľností, pozemkov, výrobných hál, priemyselných parkov a kancelárií. Zamestnanci odboru pripravili 72 ponúk nehnuteľností pre investorov, v ktorých ponúkli 308 rôznych nehnuteľností, pričom sprevádzali v regiónoch 26 potenciálnych investorov.

V roku 2013 bolo oficiálne uzavretých niekoľko významných projektov, ktorým odbor poskytol rozsiahly servis pri selekcii nehnuteľností, obhliadkach a rokovaniach. Japonská spoločnosť z oblasti automobilového priemyslu sa rozhodla pre umiestnenie prevádzky na pozemku v Trenčianskom kraji. Otvorili sa ďalšie dve prevádzky investorov, ktorí sa na základe výberu z ponuky nehnuteľností k investičným projektom rozhodli umiestniť svoje prevádzky v Novákoch a v obci Lužianky. V rámci budovania siete kontaktov sa zástupcovia v regiónoch stretli s 764 spoločnosťami a mali rokovanie s 526 miestnymi inštitúciami. Regionálne kancelárie spracovali v priebehu roka 2013 spolu 319 dopytov slovenských spoločností na vyhľadanie zahraničného partnera pre podporu ich exportných príležitostí a 34 dopytov zo zahraničia na vyhľadanie partnera v podnikateľskom prostredí v SR.

Pracovníci regionálnych kancelárií participovali na viacerých významných podujatiach v regiónoch. Pracovníci regionálnej kancelárie Bratislava zachytili dva významné expanzné investičné projekty v Trnavskom kraji, ktoré by mohli v budúcnosti vytvoriť až 500 pracovných miest.

Zamestnanci tiež participovali na investičnom projekte švajčiarskeho investora Datamars, ktorého prevádzka vytvorila v nitrianskom regióne 65 pracovných miest.

Žilinská regionálna kancelária participovala na marketingovom projekte študentov Alfa College v holandskom meste Hoogeveen, v kooperácii s mestom Martin. V priebehu apríla žilinská regionálna kancelária na základe požiadavky študentov poskytla zoznam odporúčaných firiem na realizáciu návštev počas ich pobytu na Slovensku.

Počas návštevy Slovenska v júni 2013 študenti prezentovali svoje aktivity v rámci marketingového projektu vo firmách v regióne Hoogeveenu a tiež ich zámer, čo chcú získať a dozvedieť sa na Slovensku. V rámci ich programu bol dohodnutý aj harmonogram návštev slovenských firiem a prezentácia agentúry SARIO.

V žilinskom regióne sme úspešne podporili spoločnosť Gnotec Ferrex Čadca, keď v rámci dopytu pre spoločnosť Velux bola táto firma odporúčená. Na základe tohto odporúčenia bol v spoločnosti realizovaný úspešný dodávateľský audit firmou Velux.

Úspechom sa skončila aj spolupráca na projekte Da Vinci pre významnú holandskú IT spoločnosť, ktorá na základe nami vypracovanej ponuky vhodných kancelárskych priestorov sa rozhodla vytvoriť svoju pobočku v Žiline a ponúkne asi 40 pracovných miest pre softvérových inžinierov.

Trenčianska regionálna kancelária spolupracovala na úspešnom uzavretí dvoch významných investícií, ktoré v regióne vytvoria viac ako 330 pracovných miest.

Regionálna kancelária Banskej Bystrici organizovala v spolupráci s Banskobystrickou RK SOPK podnikateľskú misiu do mesta Salonta na severozápade Rumunska. Cieľom misie bolo prehĺbenie existujúcich, ako aj nadviazanie nových hospodárskych vzťahov medzi týmito krajinami. Úspech misie potvrdila účasť takmer 50 rumunských firiem, ktoré sa obchodnej misie, ako aj B2B rokovaniu zúčastnili.

Predstavitelia regionálnej kancelárie v Banskej Bystrici 22. októbra 2013 sprevádzali návštevu zástupcov obchodnej komory z Ascoli–Piceno a rozvojovej agentúry Picenopromozione z Talianska. Cieľom návštevy talianskej delegácie bolo oboznámenie sa s možnosťami vzájomnej spolupráce talianskych a slovenských firiem. Prehľadovanie spolupráce medzi spoločnosťami z Banskobystrického regiónu a regiónu Marche, do ktorého provincia Ascoli–Piceno patrí, vidia jej účastníci v oblasti poľnohospodárstva, strojárstva, ľudových remesiel a turizmu.

Regionálna kancelária v Banskej Bystrici v spolupráci so Zastupiteľským úradom Slovenskej republiky v Helsinkách a mestom Banská Bystrica absolvovali obchodnú misiu do fínskeho partnerského mesta Jyväskylä v dňoch 20. – 23. 11. 2013. Cieľom obchodnej misie bolo zintenzívnenie slovensko–fínskej spolupráce v oblasti investícií, obchodu, vzdelávania, športu a manažmentu samosprávy.

Regionálna kancelária Košice sa zúčastnila pri obhliadkach lokalít a podpísaní memoranda o spolupráci mesta Stropkov s ruským investorom Armastek. Regionálna kancelária Košice participovala na stretnutí významných podnikateľov a členov Klubu podnikateľov mesta Humenné, na ktorom podnikatelia využili možnosť priamej konzultácie so zástupcami regionálnej kancelárie SARIO. Výsledkom dobrej spolupráce regionálnej kancelárie Košice s miestnou samosprávou je aktívna účasť na projekte RegioPartner, ktorý je realizovaný prostredníctvom programu cezhraničnej spolupráce Poľsko–Slovenská republika 2007–2013 pod gesciou Prešovského samosprávneho kraja. Cezhraničným partnerom mikroprojektu je Podkarpatské vojvodstvo so sídlom v Rzeszówe.

TABUĽKA 05. PREHĽAD PONÚKANÝCH NEHNUTEĽNOSTÍ

KRAJ	ZARADENÉ NEHNUTEĽNOSTI CELKOM	POČET NOVOREGISTROVANÝCH NEHNUTEĽNOSTÍ	POČET PONÚKANÝCH NEHNUTEĽNOSTÍ
Bratislavský	128	19	48
Trnavský	92	13	26
Banskobystrický	140	34	67
Nitriansky	150	21	29
Trenčiansky	167	29	41
Žilinský	186	45	37
Košický	165	38	31
Prešovský	186	17	29

ODBOR MARKETINGOVEJ KOMUNIKÁCIE

Odbor marketingovej komunikácie sa počas roka 2013 aktívne podieľal na príprave všetkých domácich i zahraničných podujatí, ktoré agentúra SARIO pripravovala alebo spoluorganizovala, s dôrazom na podporu exportných aktivít slovenských podnikateľských subjektov.

Činnosť odboru sa sústreďovala na aktívnu spoluorganizáciu podujatí, oslovovanie a nábor účastníkov podujatí prostredníctvom mailových kampaní, budovanie a správu databáz subjektov a firiem, informovanie verejnosti a spoluprácu s médiami, priamu propagáciu podujatí a činnosti agentúry prostredníctvom sociálnych sietí a web stránky, spoluprácu so štátnymi aj komerčnými subjektmi podľa nastavených pravidiel a dohôd o spolupráci.

Medzi najvýznamnejšie podujatia organizované a podporené OMK v roku 2013 patrili 7. Slovenská kooperačná burza, Medzinárodný strojársky kooperačný deň (MSKD) — Engineering 2013 v Nitre, semináre organizované na pôde MH SR (Exportné fórum 2013, Podpora investícií a zamestnanosti v regiónoch 2013, workshop na tému start-upov), semináre Proexportnej akadémie SARIO a Business Summit Bratislava s mexickou investičnou agentúrou ProMéxico.

Odbor marketingovej komunikácie pripravuje publikácie, ich jazykové mutácie a aktualizácie počas celého roka. Publikácie agentúry SARIO sú neoddeliteľnou súčasťou prezentácie Slovenska, jeho investično-obchodného potenciálu a používajú sa nielen pre činnosť agentúry SARIO, ale aj ministerstiev, zastupiteľských úradov SR v zahraničí a mnohých iných inštitúcií.

Počas roka 2013 odbor spolupracoval aj na dvoch dlhodobých medzirezortných projektoch MZV a EZ SR a MH SR — Koordinovaná prezentácia Slovenska v zahraničí a Medzirezortná koordináčna skupina k expozícii Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO Miláno 2015.

Počas roka 2013 OMK vydal 15 tlačových správ, organizoval tlačové konferencie a zabezpečil 77 mediálnych výstupov.

Z iniciatívy odboru bol spustený interný projekt nového webu SARIO, ktorý by mal byť ukončený na jar 2014.

Odbor pokračoval vo vydávaní mesačného informačného bulletinu SARIO Newsletter, ktorý informuje o ekonomickom dianí na Slovensku a aktivitách agentúry, ktorý vychádzal v roku 2013 v slovenskom i anglickom jazyku. Počet odberateľov rastie a v súčasnosti je zasielaný na viac ako 1 500 emailových adries.

Pracovníci odboru pravidelne uverejňovali aktuálne správy prostredníctvom web stránky a sociálnych sietí Facebook, Twitter a LinkedIn. Počet návštev web stránky neustále rastie, rovnako ako počet priaznivcov SARIO na sociálnych sieťach. V článku zo dňa 23. 4. 2013 na portáli hnonline.sk bol profil agentúry SARIO na sociálnej sieti LinkedIn zaradený medzi top 20 slovenských firemných profilov.

MISIA 14

OMK v spolupráci so senior konzultantom SARIO pripravili projekt a úvodnú kampaň k projektu MISIA 14 (Made in Slovakia 2014). Cieľom projektu je podpora exportných aktivít slovenských podnikateľov. Projekt MISIA 14 pripravila agentúra SARIO v spolupráci s partnermi projektu (Eximbanka SR, Google Slovensko, Sberbank, Slovak Telekom, Zoznam.sk). Prvou fázou projektu (do decembra 2013) bol zber dát a komunikácia s cieľovou skupinou. V 2. fáze (prvý kvartál 2014) na základe informácií a potrieb firiem budú pripravené a implementované balíčky služieb na podporu exportu v segmente malých a stredných podnikov.

TABUĽKA 06. PREHĽAD PUBLIKÁCIÍ PRIPRAVENÝCH A VYDANÝCH POČAS ROKA 2013

NÁZOV PUBLIKÁCIE	JAZYK	ELEKTRONICKÁ VERZIA	TLAČENÁ VERZIA
Why Slovakia	angličtina	●	●
Why Slovakia	tradičná čínština	●	●
Why Slovakia	ruština	●	●
Why Slovakia	francúzština	●	●
Why Slovakia	španielčina	●	●
Why Slovakia	japončina	●	●
Why Slovakia	vietnamčina	●	●
R&D	angličtina	●	
Profil agentúry SARIO	slovenčina	●	●
Profil agentúry SARIO	angličtina	●	●
Profil agentúry SARIO	nemčina	●	●
Profil agentúry SARIO	ruština	●	●
Katalóg kooperačných aktivít	slovenčina	●	
Katalóg kooperačných aktivít	angličtina	●	
Katalóg kooperačných aktivít	ruština	●	
12 vydaní SARIO Newsletter	anglicky/slovensky	●	

LEGISLATÍVA A ĽUDSKÉ ZDROJE

Personálnou stratégiou agentúry je investovať do kvalitného výberu ľudských zdrojov, pravidelného a komplexného vzdelávania a hodnotenia zamestnancov.

ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANCOV

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu k 31. decembru 2013 zamestnávala 80 zamestnancov. Z celkového stavu zamestnancov pracovalo k 31. decembru 2013 v agentúre SARIO 36 mužov a 44 žien, čo v percentách predstavuje 55% žien a 45% mužov. V riadiacich funkciách pôsobilo 16 zamestnancov, z toho 6 žien a 10 mužov. Najpočetnejšou vekovou skupinou zamestnancov je skupina ľudí vo veku od 21 do 30 rokov, čo predstavuje 35 zamestnancov. V agentúre SARIO v roku 2013 pracovalo 83% zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním.

STAROSTLIVOSŤ O ZAMESTNANCOV

Starostlivosť o zamestnancov je súčasťou riadenia ľudských zdrojov v SARIO. Popri finančných prvkoch odmeňovania poskytuje SARIO aj zamestnanecké výhody ustanovené v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa — stravovanie zamestnancov, príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie, príspevky pri narodení dieťaťa a svadbe zamestnanca, 5 dní dovolenky navyše nad rámec Zákonníka práce, príspevky na regeneráciu pracovnej sily.

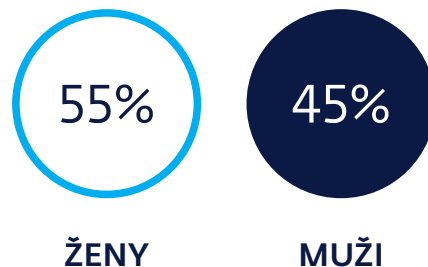
VZDELÁVANIE ZAMESTNANCOV

Cieľom vzdelávania zamestnancov v SARIO je udržiavať si vysokokvalifikovaných zamestnancov potrebných na realizáciu náročných projektov a úloh. Osobný rast a rozvoj zamestnancov bol v roku 2013 v rámci komplexného systému zabezpečený absolvovaním manažérskych kurzov v oblasti komunikačných zručností, diplomatického protokolu, time manažmentu a tiež odborných kurzov v oblasti IT.

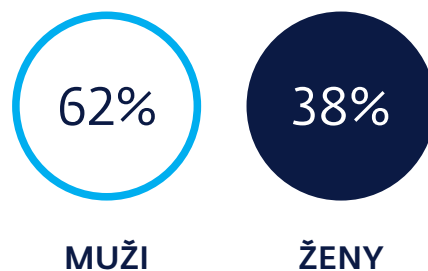
SPOLUPRÁCA S UNIVERZITAMI

Prebiehala najmä formou poskytovania odborných konzultácií študentom pri vypracovaní bakalárskych a diplomových prácach, ako aj v úlohe oponentov. SARIO poskytuje študentom možnosť absolvovať celoročne odbornú prax a stáž na odboroch zahraničného obchodu, regionálnych kancelárií a investícií.

ZASTÚPENIE PRACOVNÍKOV PODĽA POHLAVIA

ZASTÚPENIE MUŽOV A ŽIEN V RIADIACEJ FUNKCII

REFERÁT VNÚTORNEJ KONTROLY

Referát kontroly v roku 2013 vykonal 123 kontrol podľa schválených plánov na jednotlivé mesiace (v oblastiach financií, majetku, verejného obstarávania, vnútornej dokumentácie). Všetky zistené nedostatky sa odstránili buď v priebehu kontroly alebo následne.

Pripomienkovaných bolo 26 interných príkazov generálneho riaditeľa a vnútorné smernice S 01 – Organizačný poriadok, S 02 – Pracovný poriadok, S 05 – Smernica o verejnom obstarávaní, S 10 – Smernica o prevádzkovaní motorových vozidiel, v ktorých sa v roku 2013 urobila zmena. Referát kontroly vykonával počas roka 2013 kontrolu na základe schválených mesačných plánov a mimoriadnu na základe príkazu generálneho riaditeľa.

Pravidelne mesačne podľa mesačného plánu kontroloval tieto oblasti — príjmové a výdavkové pokladničné doklady za jednotlivé mesiace, dodržiavanie smernice o používaní mobilných telefónov za jednotlivé mesiace, dodržiavanie smernice o používaní služobných motorových vozidiel za jednotlivé mesiace, prítomnosť na pracovisku, finančné prostriedky z verejného obstarávania u vybraných položiek.

Jedenkrát za dva mesiace Referát kontroly vykonával kontrolu za jednotlivé mesiace v týchto oblastiach — pokladňa, dochádzka, evidencia a spôsob likvidácie došlých faktúr.

Jedenkrát za tri mesiace vykonával referát kontrolu v oblasti kontroly splnených úloh vyplývajúcich z 'Návrhov opatrení na odstránenie nedostatkov' prijatých v 'Protokoloch o výsledku kontroly' za jednotlivé kontrolované mesiace, ďalej kontrolu pobočiek.

Priebežne vykonával kontrolu externých kontrol, inventúry majetku, verejného obstarávania a ďalšie kontroly podľa požiadaviek generálneho riaditeľa.

ODBOR EKONOMIKY A IT

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu bola v roku 2013 prevažne financovaná z rozpočtu zriaďovateľa, Ministerstva hospodárstva SR. Dodatočný príjem, vlastné zdroje, získala agentúra organizovaním seminárov, školení a kooperačných stretnutí.

07K 04 02 ADMINISTRÁCIA SARIO

Plnenie rozpočtu schváleného projektu 07K 04 02 Administrácia SARIO bolo pri bežných výdavkoch k 31. 12. 2013 v celkovej výške 96%.

Z projektu Administrácia SARIO boli priebežne financované úlohy agentúry SARIO ako implementačnej agentúry vyplývajúcej zo splnomocnenia o delegovaní právomocí z Riadiaceho orgánu na Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom uzatvoreným medzi MH SR a agentúrou SARIO.

Vlastné zdroje agentúra získala prevažne zo spolplatnenia vlastných aktivít v rámci hlavnej činnosti ako sú Medzinárodný strojársky kooperačný deň (MSKD), Slovenská kooperačná burza (SKB) alebo Proexportná akadémia.

V roku 2013 bolo zrealizované konečné vysporiadanie finančných vzťahov za predchádzajúce obdobia týkajúce sa projektu Technická pomoc k operačnému programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast.

PRAVIDLÁ HOSPODÁRENIA

Pravidlá hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami poskytnutými SARIO na základe podpísaného kontraktu na rok 2013 a kontrola ich dodržiavania boli riadené ustanoveniami zákona NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

SARIO pri nakladaní s poskytnutými rozpočtovými finančnými prostriedkami bolo povinné dodržiavať ustanovenia zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Agentúra na splnenie stanovených úloh vynaložila finančné prostriedky hospodárne, efektívne a účelne.

SARIO | Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
Trnavská cesta 100 | 821 01 Bratislava | Slovakia

 GPS +48° 9' 52.77", +17° 9' 20.27"

invest@sario.sk | trade@sario.sk | www.sario.sk